

Nr 257.

Af herr **Lindhagen**, *angående aflöningsförmåner och rätt till pension för i statens verk sysselsatta kvinnliga skrifbiträden.*

Riksdagen gjorde år 1906 en framställning om fast anställning för personer, som vore hos statens verk och myndigheter på ett stadigtvarande sätt sysselsatta med skrifgöromål och dylika sysslor. Men riksdagarna gå, utan att, trots mångahanda förespeglingar, utredningen härom kommer med något slutligt afgörande för dem saken gäller. Denna oroande väntan medför också en oskäligen förlängning mångstädes af en tjänstgöring under särdeles tryckta förhållanden och ett omintetgörande måhända af många gamla utslitna biträdens förhoppningar att kunna komma med i den nya ordningen och därigenom erhålla en välförtjänt pension.

Man hade emellertid hoppats, att frågan i hela dess vidd skulle förekomma vid denna riksdag. Detta lär dock ej medhunnits utan att i stället till en kommande riksdag uppskjuta det i årets trontal bebådade förslaget om kvinnors utnämning och befordran till vissa statstjänster. Det är den vanliga historien, att de sämst ställda få vänta, tills de bättre ställda fått sitt.

Vid 1910 års riksdag insmugglades emellertid i staten för fångvården några principer för denna saks ordnande att lända till efterrättelse för dessa biträdens löneroglering i sin helhet.

Ett sådant tillvägagående synes mig icke riktigt, enär de rätta principerna ha mycket svårare att göra sig gällande, när de skola bedömas för en ensam persons räkning än på en gång för hela kåren. Förslaget undgick mig också på sin undangömda plats, så att jag först mot slutet af riksdagen, då utskottet afgaf sitt betänkande, fick kännedom om detsamma.

Den aflöning, som år 1910 således fastställdes för detta modellskrifbiträde, blef lägst 1,200 kronor, högst 1,600 kronor efter 10 års tjänstgöring. Af minimiaflöningen utgör 700 kronor lön, 350 kronor tjänst-

göringspenningar och 150 kronor ortstillägg. Detta måste betecknas såsom ett mycket otillfredsställande resultat. Maximilönen har hvarken af löneruleringskommittén eller i motsvarande förslag för Stockholms stads skrifbiträden ifrågasatts böra få understiga 1,800 kronor. Vidare komma deras ålderstillägg senare än deras vederlikars exempelvis i järnvägsstyrelsen och telegrafstyrelsen, hvilka dessutom fått högre grundlöner. Slutligen tillkommer det ohyggliga, att icke mindre än 37 1/2 procent af den första aflöningen skall räknas såsom tjänstgöringspenningar och hvad skola då dessa biträden lefva på, när de blifva sjuka? Den moderna och humana principen, att för de lägst aflönade tjänstgöringspenningarna skola begränsas till så liten del af aflöningen som möjligt eller alldeles bortfalla, har här slagit öfver till sin motsats. Högst 25 procent af aflöningen bör i detta fall få utgöra tjänstgöringspenningar. (Jämf. Andra kammarens protokoll för 1910, band III: 30, sid. 49—52).

I årets statsverksproposition föreslås nu i den nya staten för medicinalstyrelsen, att ett skrifbiträde skall uppföras på ordinarie stat »i enlighet med de vid fråga om ny lönestat för fängvårdsstyrelsen godkända principer».

På grund häraf hemställes,

att Riksdagen ville vid pröfning af förslaget till ny lönestat för medicinalstyrelsen, i hvad det afser ett skrifbiträde:

1:o) fastställa skrifbitrådets i medicinalstyrelsen aflöning på sätt ofvan i motionen ifrågasatts eller ock uttala, att det i statsverkspropositionen föreslagna aflöningssättet för detta biträde icke behöfver vara ovillkorligen bindande för afgörandet af skrifbiträdenas lönefråga i hela dess vidd;

2:o) afgifva ett principiellt uttalande därom, att utslitna äldre i statens verk sysselsätta skrifbiträden, som ej förmå invänta deras fördröjda fasta anställande, böra i alla fall kunna motse pension af statsverket.

Stockholm den 27 januari 1911.

Carl Lindhagen.